

17.04.2018

Julkinen

Kokoustiedot

Aika	17.04.2018 tiistai klo 16:10 - 18:22
Paikka	Kouluvirasto (2. kerroksen lautakuntien kokoushuone), osoite: Vuorikatu 27
Lisätietoja	Kokouksen alussa lautakunnalle esiteltiin koulutuspoliittisen ohjelman mittarit (opetusjohtaja Leena Auvinen ja lukio-opetuspäällikkö Antti Kervinen)
Saapuvilla olleet jäsenet	

Pekka Niiranen, puheenjohtaja
Maarit Sinikangas (Tuula Savolaisen varajäsen)
Iris Asikainen, poistui klo 17.37 (§ 34)
Poissa: Miia Eskelinen-Fingerroos
Heli Jussila
Petri Kaunisto, poistui klo 18.14 (§ 36)
Marko Kilpi
Erik Alopaeus (Kari Loposen varajäsen)
Juuso Kääriäinen (Heikki Merirannan varajäsen)
Hanna Svensk
Veijo Tirkkonen

Muut saapuvilla olleet

Jaakko Kosunen kaupunginhallituksen edustaja
Pekka Vähäkangas, apulaiskaupunginjohtaja esittelijä
Leena Auvinen, opetusjohtaja
Juha Parkkisenniemi, kasvatusjohtaja, poistui klo 18.09 (§ 34)
Raija Heinonen, talouspäällikkö, poistui klo 18.16 (§ 38)
Tanja Karpasto, tilahallintapäällikkö, poistui klo 16.51 (§ 31)
Antti Kervinen, lukio-opetuspäällikkö, poistui klo 16.51 (§ 31)
Mika Kuitunen, perusopetuspäällikkö, poistui klo 18.09 (§ 34)
Taina Vainio, perusopetuspäällikkö
Jari Väänänen, nuorisopäällikkö
Miia Uotinen, kasvun ja oppimisen tuen päällikkö, poistui kl 18.09 (§ 34)
Kirsti Turunen, va. hyvinvoinnin edistämisen johtaja/ohjatun hyvinvoinnin ja omaehtoisen oppimisen palvelut
Arja Heiskanen, yksityisen päivähoiton palveluohjaaja, poistui klo 17.28 (§ 33)
Poissa: Jutta Vihonen
Pekka Savolainen, henkilöstö- ja hallintopäällikkö Nuorisovaltuuston edustaja pöytäkirjanpitäjä

17.04.2018

Julkinen

Asiat

29 - 39 §

Allekirjoitukset

Pekka Niiranen
puheenjohtaja

Pekka Savolainen
pöytäkirjanpitäjä

Pöytäkirjan tarkastus

Kuopiossa, Vuorikatu 27, 17.4.2018

Heli Jussila

Hanna Svensk

Pöytäkirja on ollut yleisesti nähtävänä

Tarkastettu pöytäkirja on yleisesti nähtävänä Kuopion kaupungin verkkosivuilla www.kuopio.fi/paatoksenteke 17.4.2018

Pekka Savolainen
pöytäkirjanpitäjä

Muutoksenhakukiellot Kuntalain 136 §:n mukaan ei oikaisuvaatimusta eikä kunnallisvalitusta voi tehdä §:ien 29 – 32, 34 – 39 osalta, koska päätökset koskevat vain valmistelua tai täytäntöönpanoa.

Muutosta ei voi hakea valittamalla §:ään 33, koska päätöksestä voidaan tehdä kuntalain 134 §:n 1 momentin mukaan kirjallinen oikaisuvaatimus.

Oikaisuvaatimusohjeet

Pöytäkirjaan liitetään oikaisuvaatimusohjeet §:n 33 osalta

liite A

Käsitellyt asiat

Nro	§	Liite/ viite*	Otsikko	Sivu
1	29 §		Kokouksen laillisuus ja päätösvaltaisuus	5
2	30 §		Pöytäkirjantarkastajat	6
3	31 §		Varhaiskasvatuksen metsäpäiväkoti	7
4	32 §	1	Varhaiskasvatuksen palvelusetelin sääntökirjan erityinen osa	9
5	33 §	2	Varhaiskasvatuksen palvelusetelin kattohinnan tarkistus 1.8.2018 alkaen	11
6	34 §	3-5	Kuopion kaupungin perusopetuksen kolmiportaisen tuen kehittämissuunnitelma 2018 – 2025	13
7	35 §	6-7	Muutos aikuisten perusopetuksen kuntakohtaiseen opetussuunnitelmaan	15
8	36 §	*	Testamenttivarojen käytön suunnitelma / Karttulan nuorisotoiminnan kehittäminen	17
9	37 §	8	Nuorisopalvelut Kuopion liitoskuntien alueilla	19
10	38 §		Kuopion kaupungin perusopetuksen kuntakohtaisen opetussuunnitelman muutokset, lisäykset ja täsmennykset	21
11	39 §		Tiedonantoja 17.4.2018	26

Muutoksenhaku

33 §			Liite A kuntalain mukainen oikaisuvaatimusohje / Kasvun ja oppimisen lautakunta	28

29 §

Kokouksen laillisuus ja päätösvaltaisuus

Päätösehdotus

Puheenjohtaja

Kokous todetaan laillisesti koolle kutsutuksi ja päätösvaltaiseksi.

Päätös

Kokous todettiin laillisesti koolle kutsutuksi ja päätösvaltaiseksi.

Kokouksen alussa lautakunnalle esiteltiin koulutuspoliittisen ohjelman mittarit (opetusjohtaja Leena Auvinen ja lukio-opetuspäällikkö Antti Kervinen)

30 §

Pöytäkirjantarkastajat

Päätösehdotus

Apulaiskaupunginjohtaja Pekka Vähäkangas

Valitaan pöytäkirjantarkastajat. Vuorossa ovat jäsenet Heli Jussila ja Iris Asikainen.

Päätös

Pöytäkirjantarkastajiksi valittiin Heli Jussila ja Petri Kaunisto.

Pöytäkirjantarkastaja Petri Kaunisto joutui poistumaan kokouksesta klo 18.14 ja hänen tilalleen valittiin Hanna Svensk.

Varhaiskasvatuksen metsäpäiväkoti

Tilahallintapäällikkö Tanja Karpasto Kasvu ja oppiminen / tila- ja hankintapalvelut

Lisätilatarpeen taustaa

Kunnallisessa päiväkotihoidossa olevien lasten määrä on lisääntynyt, ja kasvusta johtuen toimitilojen ja päiväkotipaikkojen riittävyyttä on selvitetty yhteistyössä Kuopion Tilakeskuksen kanssa. Lisätilatarpeen täyttämiseksi väliaikaisten ja siirtokelpoisten lisätilaratkaisujen rinnalla on tutkittu metsäpäiväkotivaihtoehtoja, ja niiden optimaalista sijaintia maastossa. Oleellista metsäpäiväkodin toiminnan kannalta on, että kotamainen rakennus tukeutuu johonkin olemassa olevaan päiväkotiin ja sijoittuu aitoon metsäympäristöön, joka tarjoaa samanaikaisesti sekä mielenkiintoisen että turvallisen kasvuympäristön päiväkoti-ikäisille lapsille. Kuopiossa toimii tällä hetkellä kaksi metsäpäiväkotia, ja myönteisten käyttäjäkokemusten perusteella palvelualue, yhteistyössä tilahallinnon kanssa, selvittää uusia metsäpäiväkotivaihtoehtoja varhaiskasvatuksen monipuolisiin tarpeisiin.

Metsä innostaa ja avaa aisteja, joten se tarjoaa monipuolisen ja lapsen osallisuutta lisäävän oppimisympäristön. Kuopion metsätoiminnassa painotetaan luontoa leikki-, tutkimis- ja oppimisympäristönä. Metsätoiminta antaa lapsille luonnon tuntemusta ja iloa eri vuodenaajoista, tukee luontaista liikuntaa kuten hiihtämistä ja kiipeilyä. Metsä tarjoaa oppimisympäristön, jossa on luonnonääniä, ja jossa lapset oppivat kunnioitusta ympäristöä kohtaan, kestävän kehityksen periaatteita, yhteisvastuullisuutta ja hyviä vuorovaikutustaitoja. Metsäpäiväkoti tarjoaa elämyksellistä oppimista, josta jää muistoja.

Hankesuunnitteluarkkitehti Emilia Rönkkö ja tilahallintapäällikkö Tanja Karpasto esittelivät verkostotyön ohjausryhmän kokouksessa 26.1.2018 metsäpäiväkotiratkaisuja muun muassa Puijolaakson alueelle. Ohjausryhmä linjasi kantanaan, että edetään suunnittelussa esitellyn mukaisesti, ja että asia vietään kasvun ja oppimisen lautakuntaan käsiteltäväksi.

Metsäpäiväkodin tavoiteaikataulu ja kustannukset

Tavoitteena on, että uusi metsäpäiväkoti 16 lapsen ryhmälle Puijonlaakson päiväkodin yhteydessä olisi käyttöönottovalmiina 1.8.2018.

Arvioitu kustannus perustuu aikaisempien metsäpäiväkotien hankintaan, ja arvioitu vuokra palvelualueelle on 1563 €/kk, yht. 18.756 €/v.

17.04.2018

31 §

Esitys

Esitän, että kasvun ja oppimisen lautakunta hyväksyy esityksen varhaiskasvatustalvelun metsäpäiväkodista Puijonlaakson päiväkodin yhteyteen.

Valmistelija

Emilia Rönkkö

Tanja Karpasto

etunimi.sukunimi(at)kuopio.fi

puh. +358 44 718 5089

puh. +358 44 718 4130

Päätösehdotus

Apulaiskaupunginjohtaja Pekka Vähäkangas

Kasvun ja oppimisen lautakunta hyväksyy tilahallintapäällikön esityksen ja esittää varhaiskasvatustalvelun metsäpäiväkotia hyväksyttäväksi kaupunginhallitukselle.

Päätös

Kasvun ja oppimisen lautakunta hyväksyi päätösehdotuksen.

Tanja Karpasto ja Antti Kervinen poistuivat kokouksesta klo 16.51 tämän pykälän käsittelyn jälkeen.

§ 32

Asianro 9285/05.10.00/2017

Varhaiskasvatuksen palvelusetelin sääntökirjan erityinen osa

Kasvatusjohtaja Juha Parkkisenniemi Varhaiskasvatus ja oppilashuolto

Sääntökirja on laadittu Kuopion kaupungin varhaiskasvatuspalveluiden menettelytapaohjeeksi varhaiskasvatuksen palvelusetelijärjestelmään. Sääntökirjassa Kuopion kaupunki asettaa palvelusetelilain (569/2009) 5§:ssä olevat hyväksymiskriteerit palveluntuottajille. Sääntökirja toimii myös ohjeena palveluseteliä käyttävälle asiakkaalle tai asiakkuutta suunnittelevalle.

Sääntökirjan tarkoituksena on selkeyttää menettelytapoja, tuottaa yhdenvertaisuutta eri toimijoita kohtaan, toimia laadun varmistamisen välineenä ja antaa yksityisen varhaiskasvatuksen valvonnalle raamit. Sääntökirja koostuu yleisestä osasta ja erityisestä osasta. Yleinen osa sisältää lainsäädäntöön perustuvia ehtoja ja kunnan veloitteita sekä palveluntuottajan hyväksymisen edellytykset. Sääntökirjan yleinen osa hyväksyttiin Kasvun ja oppimisen lautakunnassa 12.12.2017.

Sääntökirjan erityinen osa sisältää kuopiolaisia painotuksia ja ehtoja, lapsen kehityksen ja oppimisen tukeen liittyviä käytäntöjä sekä palvelusetelin kattohinnan määrittelyn periaatteet. Kuopion kaupungin varhaiskasvatuspalvelut edellyttävät yksityisiltä palveluntuottajilta vähintään samantasoista palvelua kuin Kuopion varhaiskasvatuspalvelut tuottaa. Varhaiskasvatustlain (19.1.1973/36) 10 §:n mukaisesti ”Hankittaessa palveluja yksityiseltä palvelujen tuottajalta kunnan tai kuntayhtymän on varmistuttava siitä, että hankittavat palvelut vastaavat sitä tasoa, jota edellytetään vastaavalta kunnalliselta toiminnalta.” Kuopion kaupungin varhaiskasvatussuunnitelma ja sääntökirjan erityinen osa yhdessä kuvaavat palvelun tasoa, jota edellytetään yksityisiltä toimijoilta.

Vaikutusten arviointi

-

Esitys

Esitän, että kasvun ja oppimisen lautakunta hyväksyy varhaiskasvatuksen palvelusetelin sääntökirjan erityisen osan.

Liitteet

1 9285/2017 Sääntökirjan erityinen osa

Valmistelija

Arja Heiskanen

Tuula Nuotio

etunimi.sukunimi(at)kuopio.fi

puh. +358 44 718 3550

puh. +358 44 718 6134

Päätösehdotus

Apulaiskaupunginjohtaja Pekka Vähäkangas

Kasvun ja oppimisen lautakunta päättää hyväksyä kasvatusjohtajan esityksen.

Päätös

Kasvun ja oppimisen lautakunta hyväksyi päätösehdotuksen.

Varhaiskasvatuksen palvelusetelin kattohinnan tarkistus 1.8.2018 alkaen

Kasvatusjohtaja Juha Parkkisenniemi Varhaiskasvatus ja oppilashuolto

Kuopiossa varhaiskasvatuksen palveluseteli otettiin käyttöön 2013. Palveluseteli on tulosidonnainen, jossa omavastuuosuus on saman suuruinen kuin kunnallisessa päivähoidossa asiakasmaksu. Varhaiskasvatuksen palveluseteli mahdollistaa perheiden valita lapsen varhaiskasvatuspaikaksi yksityisen päivähoidon. Tämä tulosidonnainen malli ja kaupungin maksama tuki palvelusetelin muodossa, on mahdollistanut sen, että suurin osa palvelusetelituottajista perii saman suuruista hoitomaksua (omavastuuosuutta) kuin perheet maksaisivat kunnallisessa päivähoidossa.

Palvelusetelin kattohintaa määriteltäessä kunnan tulee määrätä palvelusetelin arvo niin, että se on asiakkaan kannalta kohtuullinen. ”Kohtuullisuutta arvioitaessa on otettava huomioon kustannukset, jotka aiheutuvat kunnalle vastaanotetun palvelun tuottamisesta kunnan omana tuotantona” (palvelusetelilaki 2009/569 §7).

Yksityisillä palveluntuottajilla voi olla varhaiskasvatukseen tai muuhun palveluun liittyviä painotuksia, josta he perivät lisämaksua perheiltä esim. kieli- tai luomuruokalisä. Tämä on osalle perheistä tärkeä valinta ja siksi palvelusetelin hinta tulee pitää kohtuullisena, että tämä valinnan mahdollisuus säilyy mahdollisimman monella.

Laskelmat on tehty kustannuksista, jotka syntyvät 4 –ryhmäisessä kunnallisessa päiväkodissa, jossa on kaksi ryhmää yli ja alle 3-vuotiaille. Laskelmassa saatiin alle 3-vuotiaan varhaiskasvatuksen kokopäivähoidon hinnaksi 1395 €, ja yli 3-vuotiaan hinnaksi 828 €. Tässä laskelmassa kävi ilmi, että palvelusetelin kattohinnat ovat vääristyneet. Nyt yli 3-vuotiaan kattohinta on 845,- ja alle 3-vuotiaan kattohinta on 1352,- (1.6 kertoimella 845:stä). Vääristymä johtuu päiväkotien ryhmäkokoihin tulleesta asetusmuutoksesta 2015, joka mahdollisti ryhmäkoon kasvattamisen 3:lla lapsella. Alle 3-vuotiaiden ryhmäkoko ei tullut muutosta. Ryhmäkoon muutoksen vaikutusta ei ole huomioitu aiemmin palvelusetelin hinnassa.

Laskelman pohjalta on päädytty esittämään, että kattohintaa pudotetaan maltillisesti yli 3-vuotiaan päiväkotihoidon kattohinnan osalta 835,-/kk ja korotetaan alle 3-vuotiaiden hintaa 1377,-/kk (kerroin 1,65). Samalla esitetään esiopetuksen ostopalvelun hinnaksi 501,- (ennen 494,-) ja esiopetuksen lisäksi tarjottavan varhaiskasvatuksen palvelusetelin hinnan alentamista 376 euroon/kk.(liite)

Perhepäivähoidon kustannuksia verrattiin kunnallisen perhepäivähoitajien palkkaan. Perhepäivähoidon kattohinnaksi saimme 740,-. Koska meillä ei ole yksityistä ryhmäperhepäivähoitoa emme enää määritelleet sille kattohintaa vaan jatkossa käytämme siellä tarvittaessa perhepäivähoidon kattohintaa.

Olemme kuulleet yksityisiä palveluntuottajia kahdessa keskustelutilaisuudessa 7.12.2017 ja 12.12.2017. Lisäksi palveluntuottajat ovat saaneet kommentoida hintaesitystä sähköpostin välityksellä. Kommentit olivat odotustemme mukaisia eli alle 3-vuotiaan hinnan korotukseen oltiin tyytyväisiä, mutta yli 3-vuotiaan hinnan laskuun ei.

Vaikutusten arviointi

-

Esitys

Esitän, että kasvun ja oppimisen lautakunta hyväksyy palvelusetelin uudet hinnat ja kertoimet.

Liitteet

2 3059/2018 Palvelusetelin hintaesitys

Valmistelija

Arja Heiskanen

Tuula Nuotio

etunimi.sukunimi(at)kuopio.fi

puh. +358 44 718 3550

puh. +358 44 718 6134

Päätösehdotus

Apulaiskaupunginjohtaja Pekka Vähäkangas

Kasvun ja oppimisen lautakunta päättää hyväksyä kasvatusjohtajan esityksen.

Päätös

Kasvun ja oppimisen lautakunta hyväksyi päätösehdotuksen.

Arja Heiskanen poistui kokouksesta klo 17.28 tämän pykälän käsittelyn jälkeen.

Kuopion kaupungin perusopetuksen kolmiportaisen tuen kehittämissuunnitelma 2018 – 2025

Opetusjohtaja Leena Auvinen Perusopetus ja nuorisopalvelut sekä lukiokoulutus ja toisen asteen yhteistyö

Selostus ja perustelu

Kuopion kaupungin erityisopetuksen edellinen kehittämissuunnitelma hyväksyttiin vuonna 2009 ja sitä toteutettiin vuosina 2009 - 2017.

Syksyllä 2017 perustettiin opetusjohtajan toimesta kolmiportaisen tuen arviointi- ja kehittämisryhmä, jonka tehtävänä oli arvioida kolmiportaisen tuen käytänteitä ja tehdä kehittämis ehdotuksia. Työryhmä koostui rehtoreista, erityisopettajista ja oppilashuollon / varhaiskasvatuksen edustajasta.

Työryhmä tarkasteli tämänhetkisiä kansallisia koulutuspoliittisia linjauksia, tukea ohjaavia normeja ja saatavissa olevia valtakunnallisia tilastotietoja. Kehittämistarvekartoitusta tehtiin tuen käytäntöihin liittyvällä CAF- arvioinnilla perusopetuksen rehtoreille ja kyselyllä seitsemän peruskoulun henkilöstölle. Suunnitelmaluonnosta esiteltiin kasvun ja oppimisen lautakunnalle ja rehtoreille marraskuussa 2017.

Tilanne ja tarvekartoitusten pohjalta kehittämissuunnitelman yleistavoitteeksi tuli lähikoulu, joka pystyy tukemaan kaikkia alueensa oppilaita aina, kun se on oppilaan edun mukaista.

Tavoite pyritään saavuttamaan siten, että jokaisella kouluyksiköllä on käytävissä osaamista ja resurssia varhaiseen puuttumiseen ja oikea-aikaiseen tukeen aina tuen tarpeen ilmetessä. Koska suunnitelman tavoite on jaettu kolmeen osatavoitteeseen:

1. Resurssit: ”Oikein kohdennetut ja käytetyt resurssit”
2. Osaaminen: ”Koko henkilöstöllä riittävä osaaminen oppilaan tukemiseen”
3. Käytänteet: ”Oppilasta pystytään tukemaan mahdollisimman oikea-aikaisesti tuen tarpeiden muuttuessa”

Oletetut tulokset, toimenpiteet tulosten saavuttamiseksi, tulosindikaattorit ja todentamisen lähteet kuvataan tarkemmin liitteessä. Kehittämissuunnitelmalla on kustannusvaikutuksia.

Suunnitelman toteuttamista ja tulosten saavuttamista arvioidaan jatkuvasti. Arviointi pohjautuu loogisessa viitekehyksessä määriteltyihin tulosindikaattoreihin. Arvioinnissa pyritään hyödyntämään olemassa olevia tietokantoja ja tilastotietoja. Arvioinnista ja suunnitelman toteutuksen raportoinnista vastaavat perusopetuspäälliköt.

OAJ:n Kuopion opettajien paikallisyhdistys ry on lähettänyt 23.3.2018 kehittämissuunnitelmaa koskevan lausunnon, joka on liitteenä.

Päätöksen vaikutusten ennakoarviointi on liitteenä.

Vaikutusten arviointi

Liitteenä

Esitys

Esitän, että kasvun ja oppimisen lautakunta hyväksyy Kuopion kaupungin perusopetuksen kolmiportaisen tuen kehittämissuunnitelman vuosille 2018 – 2025.

Liitteet

- 3 3062/2018 Kuopion kaupungin perusopetuksen kolmiportaisen tuen kehittämissuunnitelma 2018 - 2025
- 4 3062/2018 OAJ:n Kuopion opettajien paikallisyhdistys ry:n lausunto
- 5 3062/2018 Vaikutusten arviointi

Valmistelija

Mika Kuitunen

etunimi.sukunimi(at)kuopio.fi

puh. +358 44 718 5151

Päätösehdotus

Apulaiskaupunginjohtaja Pekka Vähäkangas

Kasvun ja oppimisen lautakunta päättää hyväksyä opetusjohtajan esityksen.

Päätös

Kasvun ja oppimisen lautakunta hyväksyi päätösehdotuksen.

Lautakunta katsoo, että kehittämissuunnitelman toteuttaminen edellyttää talousarviomäärärahaa erityisesti opetusryhmäkoon pienentämiseen.

Iris Asikainen poistui kokouksesta klo 17.37 tämän pykälän käsittelyn aikana.

Mika Kuitunen, Miia Uotinen ja Juha Parkkisenniemi poistuivat kokouksesta klo 18.09 tämän pykälän käsittelyn jälkeen.

§ 35

Asianro 299/12.00.01.00/2018

Muutos aikuisten perusopetuksen kuntakohtaiseen opetussuunnitelmaan

Opetusjohtaja Leena Auvinen Perusopetus ja nuorisopalvelut sekä lukiokoulutus ja toisen asteen yhteistyö

Kuopiossa aikuisten perusopetuksessa kansalaisopisto vastaa lukutaitovaiheen ja alkuvaiheen opetuksesta ja Kuopion aikuislukio päättövaiheen opetuksesta. Kuopion kansalaisopisto ja Kuopion aikuislukio ovat yhdessä laatineet aikuisten perusopetuksen opetussuunnitelman.

Ko. opetussuunnitelma on hyväksytty kasvun ja oppimisen lautakunnan kokouksessa 16.1.2018, 6§ (asianro 299/12.00.01.00/2018).

Opetussuunnitelmaan liittyvien järjestyssääntöjen osalta on syytä tehdä muutos koskien kohtaa 3.3 Matkapuhelinten, muiden mobiililaitteiden ja tietokoneiden käyttö:

Opiskelija ei saa käyttää matkapuhelinta tai muita mobiililaitteita oppituntien tai muun opetuksen aikana, ellei asiasta ole opettajan kanssa sovittu. Lisäksi laitteet tulee asettaa äänettömään tilaan ennen oppituntin alkua. Opettajalla on oikeus ottaa opetusta häiritsevä matkapuhelin tai muu laite haltuunsa opiskelupäivän loppuun saakka.

Toisen henkilön (ml. opettajan) valo- tai videokuvaamiseen kansalaisopiston alueella on pyydyttävä, asianomaisen henkilön suostumus. Valokuvaa tai videota ei saa julkaista ilman lupaa, jos toinen henkilö on tunnistettavissa kuvasta (Henkilötietolaki (523/1999)).

Oppivelvollisuusiän ylittäneiden perusopetuksen opiskelijoiden osalta ei opettajalla ole laissa säädettyä toimivaltaa ottaa oppilaalta häiritsevää esinettä pois, eikä myöskään kuvaamista julkisella paikalla voida kokonaan kieltää. Tämän vuoksi kohta 3.3 muutetaan muotoon: *Opiskelijoiden omien mobiililaitteiden tulee olla äänettömänä oppituntien aikana, eikä niiden käyttö saa häiritä muita opiskelijoita.*

Vaikutusten arviointi

Liitteenä

Esitys

Esitän, että kasvun ja oppimisen lautakunta hyväksyy muutoksen järjestys- sääntöihin kohtaan 3.3 edellä mainitun mukaisesti.

Liitteet

6 299/2018 Järjestyssääntö/muutettu
7 299/2018 Vaikutusten arviointi

Valmistelija
Kirsti Turunen puh. +358 44 718 4701
etunimi.sukunimi(at)kuopio.fi

Päätösehdotus

Apulaiskaupunginjohtaja Pekka Vähäkangas

Kasvun ja oppimisen lautakunta päättää hyväksyä opetusjohtajan esityksen.

Päätös

Kasvun ja oppimisen lautakunta hyväksyi päätösehdotuksen.

Testamenttivarojen käytön suunnitelma / Karttulan nuorisotoiminnan kehittäminen

Opetusjohtaja Leena Auvinen Perusopetus ja nuorisopalvelut sekä lukiokoulutus ja toisen asteen yhteistyö

Selostus ja perustelu

Kuopion kaupunki on saanut testamenttilahjoituksen, joka testamentin mukaan on osoitettu käytettäväksi ”Karttulan kunnalle nuorisotyön kehittämiseksi”. Käytettävissä olevia varoja on 94 607,40 €.

Testamenttilahjoituksen käyttötarkoituksesta on pesänselvityksen jälkeen käynnistetty valmistelu kaupungin perusopetus- ja nuorisopalveluissa. Valmistelun johtajatuksena on kaupungin strategian mukaisesti kaupunkilaisien osallisuus, ja ennen kaikkea nuorten osallisuus ja vaikuttaminen päätöksentekoon. Valmistelun lähtökohtaa tukee myös se, että lapset ja nuoret ovat oman elämänpiirinsä parhaita asiantuntijoita. Valmistelua on alustavasti tehty mm. Kissakuusen koulun oppilaskunnan kanssa.

”Osallisuus koskee tapaa, jolla lapset/nuoret tulevat nähdyiksi ja kohdatuiksi joka päivä. Näin ollen osallisuus ei rajoitu vain johonkin yksittäiseen toimintoon. Osallisuuden edistäminen sen sijaan edellyttää, että lapsi/nuori nähdään toimijana, jolla on oikeus olla yhteisönsä arvostettu jäsen, jonka toimijuutta tuetaan systemaattisesti sekä jatkuvasti.” (Kiilakoski 2017).

Osallistavan toimintatavan ja budjetoinnin myötä Karttulan nuorisotyön kehittämiseen myönnettyjen testamenttivarojen käytöstä ovat päättämässä karttulalaiset nuoret.

Kevätlukukaudella Karttulan alueen kouluissa luokittain (5. – 9. lk) ja Karttulan nuokkarilla valmistellaan yksi esitys luokkaa/ryhmää kohti. Ideat tuotetaan ”Tulevaisuuden verstaas” – työpajamenetelmällä. Näistä ehdotuksista kaikki 5.- 9. luokkalaiset äänestävät kunakin vuonna toteutettavan esityksen. Eniten ääniä saanut ehdotus valitaan toteutettavaksi ja se siirryy heti valmisteluun ja toteutukseen. Osallistava toimitamalli ja nuorten esitykset tuodaan vuosittain Karttulan pitäjäraadille tiedoksi. Toteutuksiin käytetään myönnettyä testamenttilahjoitusta nuorisopäällikön päätöksellä.

Seuraavien kolmen/viiden vuoden ajan mallia arvioidaan ja kehitetään. Mallia tullaan hyödyntämään jatkossa myös muiden alueiden nuorisotalojen toiminnan suunnittelussa. Valmistelu ja toimintamalli tukevat nuorten osallisuutta, toimijuutta ja karttulalaisuutta.

- Esitys** Esitän, että kasvun ja oppimisen lautakunta merkitsee testamenttilahjoituksen käytön suunnitelman tiedoksi.
- Viiteaineisto** 1 3061/2018 Karttulan perintö ohjeistus
- Valmistelija
Jari Väänänen puh. +358 44 718 2661
Asta Sajaniemi puh. +358 44 718 2009
etunimi.sukunimi(at)kuopio.fi
- Päätösehdotus** Apulaiskaupunginjohtaja Pekka Vähäkangas
- Kasvun ja oppimisen lautakunta päättää hyväksyä opetusjohtajan esityksen.
- Päätös** Valmistelija muutti esitystään siten, että kasvun ja oppimisen lautakunta hyväksyy testamenttilahjoituksen käytön suunnitelman.
- Apulaiskaupunginjohtaja Pekka Vähäkangas esitti, että lautakunta hyväksyy valmistelijan muutetun esityksen.
- Kasvun ja oppimisen lautakunta hyväksyi päätösehdotuksen.
- Petri Kaunisto poistui klo 18.14 tämän pykälän käsittelyn jälkeen.

§ 37

Asianro 7897/12.05.02/2017

Nuorisopalvelut Kuopion liitoskuntien alueilla

Opetusjohtaja Leena Auvinen Perusopetus ja nuorisopalvelut sekä lukiokoulutus ja toisen asteen yhteistyö

Selostus ja perustelu

Kasvun ja oppimisen lautakunta on kokouksessaan 21.11.2017 (§ 38) käsitellyt Vehmersalmen nuorisotyön tilaa ja resursseja ja pyytänyt selvittämään laajemmin etenkin liitoskuntien nuorisotyön resursseja.

Tarkastelussa on kerätty vertailutietoa 12-18-vuotiaiden määrästä tammi-kuussa 2018, käytössä olevasta ohjaajaresurssista ja etsivän nuorisotyön palveluista sekä tiloista. Lisäksi on tarkasteltu nuorisotilojen oman avoimen toiminnan toiminta-aikaa tunteina. Eri liitoskunnissa on kolmannen sektorin tai muiden toimijoiden tuottamaa nuorisotoimintaa vaihtelevassa määrin, osassa se on vakiintunutta ja osassa tilapäistä.

Kuljetusoppilaiden määrällä pyritään kuvaamaan alueiden eroja (luku on ilmoitettu prosenttilukuna yläkoululaisten määrästä).

Lopuksi on esitetty suhdeluku, joka on laskettu nuorten määrä/kaupungin nuorisonohjaajien henkilötyövuodet alueella. Mitä suurempi luku on, sitä vähemmän alueella on nuorta kohti nuorisonohjaajien henkilöresurssia. Nykytilanteen jälkeen taulukkoon on koottu tilanne liittymisajankohtana.

Jokainen alue on kuitenkin omaleimainen, joten tarve nuorisotoiminnan järjestämiseen pyritään selvittämään aina aluekohtaisesti ja suuntaamaan olemassa olevat resurssit mahdollisemman tehokkaasti yhdessä muiden toimijoiden ja kolmannen sektorin kanssa.

Jokaisen alueen resurssit ovat myös paikallisesti omaleimaisia; on paljon kolmannen sektorin toimintaa tai sitä ei ole juuri ollenkaan, yhteistyö on perinteistä tai sitä ollaan kehittämässä. Huomattavaa on, että kaikkien toimijoiden panostus nuorisotoimintaan on hieman vähentynyt eri syistä, pois lukien etsivä nuorisotyö.

Vaikutusten arviointi -

Esitys Esitän, että kasvun ja oppimisen lautakunta merkitsee Kuopion kuntaliitos-alueiden nuorisopalveluja koskevan selvityksen tiedoksi.

Liitteet 8 7897/2017 Liitoskuntien nuorisopalveluiden tarkastelu

17.04.2018

37 §

Valmistelija
Jari Väänänen
Asta Sajaniemi
etunimi.sukunimi(at)kuopio.fi

puh. +358 44 718 2661
puh. +358 44 718 2009

Päätösehdotus

Apulaiskaupunginjohtaja Pekka Vähäkangas

Kasvun ja oppimisen lautakunta päättää hyväksyä opetusjohtajan esityksen.

Päätös

Kasvun ja oppimisen lautakunta hyväksyi päätösehdotuksen.

Kuopion kaupungin perusopetuksen kuntakohtaisen opetussuunnitelman muutokset, lisäykset ja täsmennykset

Opetusjohtaja Leena Auvinen
Perusopetus ja nuorisopalvelut sekä lukiokoulutus ja toisen asteen yhteistyö

Selostus ja perustelu

Kasvun ja oppimisen lautakunta on hyväksynyt Kuopion perusopetuksen opetussuunnitelman kuntakohtaiset osiot 14.6.2016 (§ 42) ja uudet opetussuunnitelmat on otettu käyttöön 1.8.2016.

Opetushallitus on tehnyt muutokset perusopetuksen ja lisäopetuksen opetussuunnitelman perusteisiin (Muutos Opetushallituksen määräykseen nro 104/011/2014 ja Muutos Opetushallituksen määräykseen nro 105/011/2014). Muutokset koskevat mm. vuosiluokkiin sitomattoman opetuksen järjestämistä, taide- ja taitoaineiden valinnaisten tuntien arviointia, painotetun opetuksen päättöarviointia sekä vuosiluokkien 1 – 6 valinnaisten aineiden arviointia.

Opetushallitus on antanut 24.4.2017 opetuksen järjestäjälle määräyksen (OPH-866-2017) tarkistaa, edellyttävätkö perusopetuksen ja lisäopetuksen perusteisiin tehdyt muutokset tarkennuksia paikalliseen opetussuunnitelmaan. Määräyksen mukaan tarkistettu paikallinen opetussuunnitelma on otettava käyttöön viimeistään 1.8.2018.

Kuopion perusopetuksen kuntakohtainen opetussuunnitelma on tarkistettu ja perusteiden muutosten vuoksi siihen on tehty seuraavat täsmennykset:

Vuosiluokkiin sitomaton opiskelu

Lisäys:

Kuopion perusopetuksessa opetus järjestetään vuosiluokittain etenevänä.

Perustelluista syistä eri oppiaineiden opinnoissa voidaan edetä vuosiluokkiin jaetun oppimäärän asemesta vuosiluokkiin sitomattomasti. Hyvinvoinnin edistämisen ja kasvun ja oppimisen palvelualueen toimintasäännön mukaan rehtori tekee asiasta hallintopäätöksen. Oppilaalle laaditaan opetussuunnitelmaan perustuva henkilökohtainen opinto-ohjelma yhteistyössä oppilaan, huoltajien ja oppilasta opettavien opettajien kanssa.

Vuosiluokkiin sitomaton opiskelu (Kuopio):

<https://bit.ly/2H6CosQ>

Opetuksen järjestäminen (Kuopio):

<https://bit.ly/1UJYCyY>

Oppimisen arviointi

Vuosiluokkien 5 - 6 valinnaisaineiden ja painotusopetuksen arviointi:

Täsmennys:

Valinnaisten aineiden arviointi sanallisesti

Painotusopetuksessa numeroarviointi

Opintojen aikaisen arvioinnin toteuttaminen (Kuopio): <https://bit.ly/2GJc2Ij>

Opetussuunnitelman perusteisiin liittyvien tarkennusten lisäksi kuntakohtaiseen opetussuunnitelmaan esitetään hyväksyttäväksi myös seuraavat muutokset:

Oman äidinkielen opetuksen arviointi

Kuopion kaupungin perusopetuksessa oman äidinkielen opetukseen (muu kuin suomi, ruotsi tai saame) osallistuneille oppilaille jaetaan osallistumistodistus aina lukuvuoden päättyessä. Osallistumistodistukseen merkitään opetettava kieli, opetuksen laajuus ja arvio oppimisesta. Lisäksi oma äidinkieli arvioidaan sanallisesti vuosiluokilla 1 – 5 ja numeroilla vuosiluokilla 6 – 9. Arvioinnin pohjana käytetään valtakunnallista oman äidinkielen hyvän osaamisen kuvausta.

Paikallisessa opetussuunnitelmassa on kuitenkin määritelty, että sanallinen arviointi koskee vuosiluokkia 1 – 4 ja vuosiluokilla 5 – 9 on numeroarviointi.

Korjaus:

Oma äidinkieli (muu kuin suomi, ruotsi tai saame) arvioidaan samalla tavalla kuin oppilaan muut aineet (sanallinen arvio luokilla 1 – 4, numeroarviointi luokilla 5 – 9).

Kieleen ja kulttuuriin liittyvät erityiskysymykset (Kuopio):

<https://bit.ly/2uThxTe>

Opintojen aikaisen arvioinnin toteuttaminen (Kuopio): <https://bit.ly/2GJc2Ij>

Painotusopetuksen lukuvuositolodistusten liitteet

Painotusopetuksen arviointia täydennetään lukuvuositolodistuksen liitteellä. Liitteen sisältö määritellään painotusopetuksen opetussuunnitelmassa.

Matemaattis-luonnontieteellisen painotusopetuksen lukuvuositolodistuksen liitteen arviointitekstit on hyväksytty painotusopetuksen opetussuunnitelmien hyväksymisen yhteydessä.

Täydennykset painotusopetuksen ops-teksteihin:

Kuvataiteen, liikunnan, musiikin, tanssin ja urheilun painotusopetuksen opetussuunnitelmiin lisätään lukuvuositolodistuksen liitteen arviointitekstit:

Kuvataiteen painotusopetuksen lukuvuositolodistuksen liitteen arviointitekstit vuosiluokilla 3 – 6

17.04.2018

Kuvallinen ilmaisu
Visuaalisen ympäristön havainnointi
Kuvien tulkinta

Kuvataiteen painotusopetuksen lukuvuositodistuksen liitteen arviointitekstit vuosiluokilla 7 – 9

Aktiivisuus oppitunneilla ja luokan yhteisissä projekteissa
Oma-aloitteisuus kuvataiteen tunneilla
Organisointikyky ja toiminta kuvataiteen tunneilla

Liikunnan painotusopetuksen lukuvuositodistuksen liitteen arviointitekstit vuosiluokilla 3 – 6

Yleisliikunta
Palloilu
Talvilajit

Liikunnan ja urheilun painotusopetuksen lukuvuositodistuksen liitteen arviointitekstit vuosiluokilla 7 – 9

Aktiivisuus oppitunneilla ja luokan yhteisissä projekteissa
Organisointikyky ja toiminta liikunnan tunneilla
Oma-aloitteisuus liikuntaryhmässä

Musiikin painotusopetuksen lukuvuositodistuksen liitteen arviointitekstit vuosiluokilla 3 – 9

Laulu
Soitto
Musiikin perusteet

Tanssin painotusopetuksen lukuvuositodistuksen liitteen arviointitekstit vuosiluokilla 3 – 9

Luova ilmaisu
Rytmiikka
Tanssiteknikka

Opetuksen mahdolliset painotukset (Kuopio):
<https://bit.ly/2H4TpC4>

Muutos kieliohjelmaan/ A2-kielen keskeyttäminen

Oppilaille on mahdollisuus valita 4. luokalta alkaen vapaaehtoinen A2-kieli, jota opiskellaan perusopetuksen päättövaiheeseen saakka.

Opetushallitus on antanut 7.5.2003 tiedotteen vapaaehtoisen A-kielen keskeyttämisestä. Siinä todetaan, että A-kieli on vapaaehtoinen valintapäätökseen asti. Sen jälkeen voidaan edellyttää valintaan sitoutumista. Keskeyttäminen voidaan joskus sallia, jos opiskelu osoittautuu liian raskaaksi.

17.04.2018

Koulutuslautakunta on päätöksessään kieliohjelmasta 17.12.2003 § 129 linjannut, että A2-kielen opiskelua ei voi keskeyttää perusopetuksen aikana ilman painavaa syytä. Mikäli 6. luokan lopussa todetaan, että vapaaehtoinen A2-kieli on osoittautunut ylivoimaisen vaikeaksi tai menestys heikoksi, se voidaan keskeyttää.

Koska A2-kieli halutaan entistä useammin keskeyttää myös silloin, kun opiskelu tuntuu raskaalta, vaikka opintomenestys olisi hyvä tai erinomainen, kieliohjelman linjausta esitetään muutettavaksi seuraavasti:

*A2-kielen opiskelua ei voi keskeyttää perusopetuksen aikana ilman painavaa syytä. Mikäli 6. luokan lopussa todetaan, että vapaaehtoinen A2-kieli on osoittautunut ylivoimaisen vaikeaksi, opintomenestys heikoksi tai **opiskelu muutoin raskaaksi**, se voidaan keskeyttää.*

Kieliohjelma (Kuopio):

<https://bit.ly/2JpXLLW>

Vaikutusten arviointi

A2-kielen keskeyttäminen 6. luokan lopussa pienentää A2-kielen ryhmäkokoja vuosiluokilla 7 – 9 ja voi vähentää A2-kielen ryhmien muodostumista vuosiluokilla 7 – 9. A2-kielten opiskelijamäärät ovat koko ajan vähentyneet myös lukiokoulutuksessa.

Esitys

Esitän, että kasvun ja oppimisen lautakunta hyväksyy Kuopion perusopetuksen opetussuunnitelman kuntakohtaisiin osioihin edellä kuvatut vuosiluokkiin sitomatonta opetusta koskevat lisäykset, vuosiluokkien 1 - 6 valinnaisten opintojen ja painotusaineen arviointia koskevat täsmennykset, oman äidinkielen arviointia koskevan korjauksen sekä kuvataiteen, liikunnan, musiikin, tanssin ja urheilun painotusopetuksen opetussuunnitelmiin tehdyt luku-vuositodistuksen liitteen arviointitekstejä koskevat täydennykset.

Lisäksi esitän, että kasvun ja oppimisen lautakunta muuttaa kieliohjelman linjausta A2-kielen keskeyttämisperusteista ja hyväksyy A2-kielen keskeyttämistä koskevan muutoksen opetussuunnitelmaan.

Valmistelija
Taina Vainio
etunimi.sukunimi(at)kuopio.fi

puh. +358 44 718 4018

Päätösehdotus

Apulaiskaupunginjohtaja Pekka Vähäkangas

Kasvun ja oppimisen lautakunta päättää hyväksyä opetusjohtajan esityksen.

Päätös

Kasvun ja oppimisen lautakunta hyväksyi päätösehdotuksen.

Raija Heinonen poistui kokouksesta klo 18.16 tämän pykälän käsittelyn aikana.

Tiedonantoja 17.4.2018

Kasvun ja oppimisen palvelualueelle saapuneet kirjeet, ym.:

Itä-Suomen aluehallintovirasto / työsuojelun vastuualue / Työsuojelutarkastuksen tarkastuskertomus 2018 / 13412 / valvontakohde: Puijonsarven koulu

Itä-Suomen aluehallintovirasto / työsuojelun vastuualue / Työsuojelutarkastuksen tarkastuskertomus 2018 / 17324 /valvontakohde: Särkiniemen koulu

Seuraavana viranhaltijoiden päätöspöytäkirjoja:

- apulaiskaupunginjohtajan päätöspöytäkirjat ajalta 6.3.2018 § 2 (muut asiat), 13.3.2018 – 4.4.2018 §:t 6, 8 – 11 (henkilöstöasiat)
- opetusjohtajan päätöspöytäkirja ajalta 14.3.2018 § 15 (henkilöstöasiat)
- kasvatusjohtajan päätöspöytäkirjat ajalta 19.2.2018- 19.3.2018 §:t 4 ja 5 (muut asiat, osittain salainen) 5.4.2018 §:t 3 ja 4 (henkilöstöasiat)
- henkilöstö- ja hallintopäällikön päätöspöytäkirjat ajalta 14.3.2018 – 29.3.2018 §:t 31 – 41 (henkilöstöasiat)
- lukio-opetuspäällikön päätöspöytäkirjat ajalta 13.3.2018 – 9.4.2018 §:t 7 – 16, 18 – 21, 23 (henkilöstöasiat)
- nuoripäällikön päätöspöytäkirjat ajalta 19.3.2018 – 29.3.2018 §:t 5 ja 6 (henkilöstöasiat)
- tilahallintapäällikön päätöspöytäkirjat ajalta 16.3.2018 – 21.3.2018 §:t 8 ja 9 (hankinta- ja ym. sopimukset)
- varhaiskasvatuksen palvelupäällikön (I) päätöspöytäkirjat ajalta 21.3.2018 – 5.4.2018 §:t 10 – 20 (henkilöstöasiat)
- varhaiskasvatuksen palvelupäällikön (II) päätöspöytäkirja ajalta 9.4.2018 § 4 (henkilöstöasiat)
- iltapäivätoiminnan suunnittelijan päätöspöytäkirjat ajalta 21.2.2018 § 6 (oppilasasiat) ja ajalta 19.3.2018 – 29.3.2018 §:t 10 – 15 (oppilasasiat)
- Hatsalan klassillisen koulun rehtorin päätöspöytäkirja ajalta 19.3.2018 § 1 (lupa- ja ilmoitusasiat)

Päätösehdotus

Apulaiskaupunginjohtaja Pekka Vähäkangas

Kasvun ja oppimisen lautakunta merkitsee edellä olevat asiat tiedoksi ja päättää, etteivät ne anna aiheutta enempään toimenpiteisiin ja ettei edellä mainituissa pöytäkirjoissa olevia päätöksiä oteta kasvun ja oppimisen lautakunnan ratkaistavaksi.

Päätös

Kasvun ja oppimisen lautakunta hyväksyi päätösehdotuksen.

Merkittiin tiedoksi pöydälle jaettu Kasvun ja oppimisen palvelualueen toteutuma: tammi-maaliskuu 2018.

Kokous päättyi klo 18.22.

17.04.2018

Liite A kuntalain mukainen oikaisuvaatimusohje / Kasvun ja oppimisen lautakunta (33 §)

Oikaisuvaatimusoikeus

Päätökseen tyytymätön voi tehdä kirjallisen oikaisuvaatimuksen.

Oikaisuvaatimuksen saa tehdä se, johon päätös on kohdistettu tai jonka oikeuteen, velvollisuuteen tai etuun päätös välittömästi vaikuttaa (asianosainen) sekä kunnan jäsen.

Oikaisuvaatimusviranomaisen

Kuopion kaupungin kasvun ja oppimisen lautakunta

Postiosoite	Vuorikatu 27, 70100 KUOPIO
Käyntiosoite	Vuorikatu 27
Puhelin	017 18 2111
Faksi	017 18 4210
Sähköposti	kirjaamo.kasvujaoppiminen(at)kuopio.fi

Oikaisuvaatimusaika ja sen alkaminen

Oikaisuvaatimus on tehtävä **14 päivän kuluessa** päätöksen **tiedoksisaanista**. Kunnan jäsenten katsotaan saaneen päätöksestä tiedon seitsemän päivän kuluttua siitä, kun pöytäkirja on asetettu yleisesti nähtäväksi Kuopion kaupungin verkkosivuille www.kuopio.fi/paatoksenteko. Asianosaisen katsotaan saaneen päätöksestä tiedon, jollei muuta näytetä, seitsemän päivän kuluttua kirjeen lähettämisestä, kolmen päivän kuluttua sähköpostin lähettämisestä, saantitodistuksen osoittamana aikana tai erilliseen tiedoksisaantitodistukseen merkittynä aikana. Tiedoksisaantipäivää ei lueta oikaisuvaatimusaikaan.

Oikaisuvaatimuksen sisältö ja toimittaminen

Oikaisuvaatimuksesta on käytävä ilmi vaatimus perusteineen ja se on tekijän allekirjoitettava.

Oikaisuvaatimuksen voi toimittaa myös telekopiona (faksina) tai sähköpostina. Sähköistä asiakirjaa ei tarvitse täydentää allekirjoituksella, jos asiakirjassa on tiedot lähettäjistä, eikä asiakirjan alkuperäisyyttä tai eheyttä ole syytä epäillä.

Oikaisuvaatimus on toimitettava oikaisuvaatimusviranomaiselle viimeistään määräajan viimeisenä päivänä ennen viraston virka-ajan päättymistä tai mikäli määräajan viimeinen päivä on pyhäpäivä tai muu sellainen päivä, jona työt virastoissa on keskeytettävä, ensimmäisenä arkipäivänä sen jälkeen.

Sähköisen viestin (faksin tai sähköpostin) katsotaan saapuneen viranomaiselle silloin, kun se on viranomaisen käytettävissä vastaanottolaitteessa tai tietojärjestelmässä siten, että viestiä voidaan käsitellä.

Oikaisuvaatimus toimitetaan aina omalla vastuulla. Postiin asiakirjat on jätettävä niin ajoissa, että ne ehtivät perille ennen oikaisuvaatimusajan päättymistä.